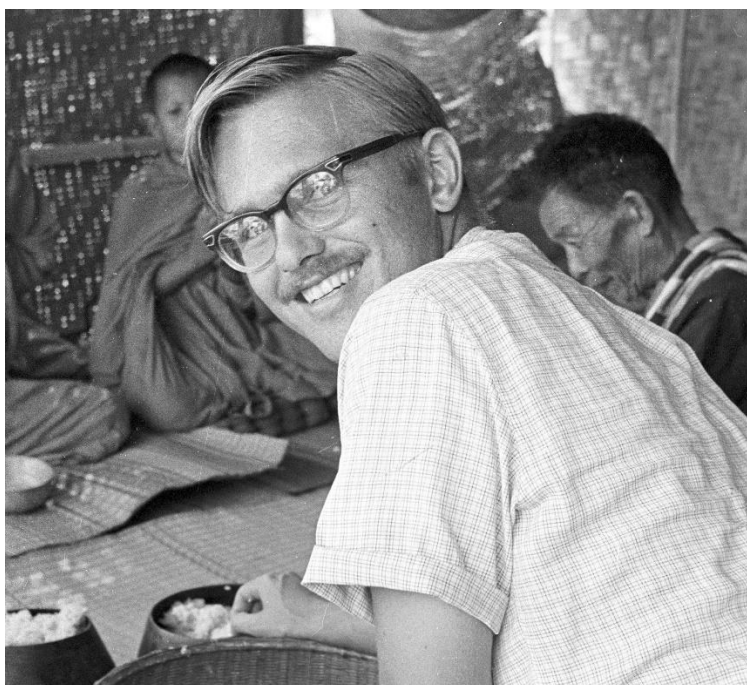

อาลัย ศาสตราจารย์ ชาร์ลส์ เอฟ. คายส์ [Charles F. Keyes]

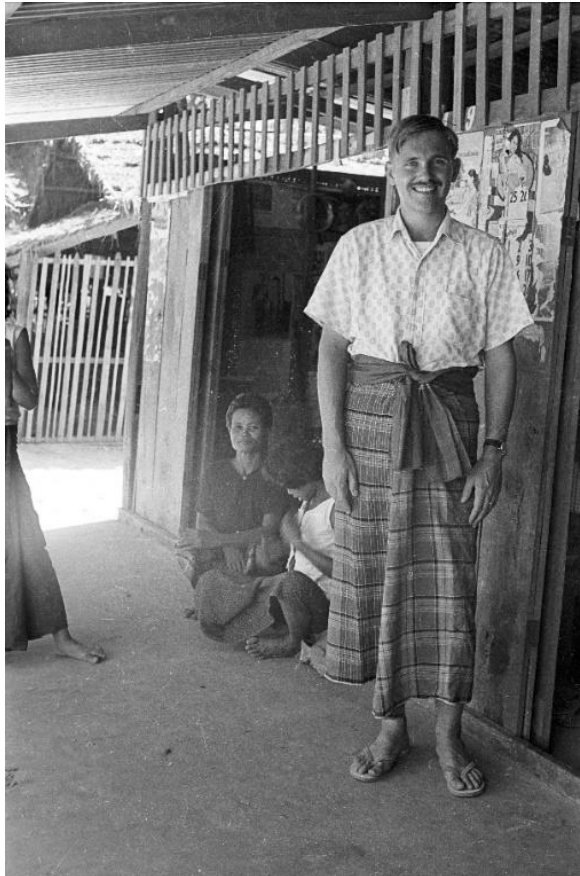
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ขอร่วมแสดงความอาลัยต่อการจากไปของศาสตราจารย์ ชาร์ลส์ เอฟ. คายส์ นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันผู้บุกเบิกและมีส่วนในการวางทิศทางการศึกษามานุษยวิทยาวัฒนธรรมในประเทศไทยและเอเชียอาคเนย์ (3 ตุลาคม 2480 - 3 มกราคม 2565)

ศาสตราจารย์ ชาร์ลส์ เอฟ. คายส์ ภาพจากฐานข้อมูลจดหมายเหตุมานุษยวิทยา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ชาร์ลส์ เอฟ. คายส์ (Charles F. Keyes) ศาสตราจารย์เกียรติคุณด้านมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน มหาวิทยาลัยวอชิงตัน เป็นนักเรียนมานุษยวิทยาและจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Cornell สหรัฐอเมริกา ทั้งเป็นนักมานุษยวิทยาที่เข้ามาทำการศึกษามุ่บ้านภาคอีสานในช่วงปี ค.ศ. 1962 โดยได้รับคำแนะนำจาก Lauriston Sharp ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวิจัยหมู่บ้านชนบทไทยและหมู่บ้านชนบทในประเทศอื่นๆ ในเอเชีย ให้มาพบนักมานุษยวิทยา 3 ท่าน เพื่อช่วยเหลือเรื่องการเลือกสนาม ได้แก่ 1. Shedon Turner ซึ่งทำงานพัฒนาชุมชนให้กับ USOM และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย 2. William Klausner ซึ่งทำงานอยู่กับ Asia Foundation 3. Toshio Yatsushito ลูกศิษย์ของ Sharp ที่ทำงานภายใต้สัญญาากับ SEATO และ ARPA¹ ซึ่งในที่สุด อ.คายส์ ได้เลือกสนามในการเก็บข้อมูลเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์

ณ หมู่บ้านหนองตื้น จังหวัดมหาสารคาม อ.คายส์ และ เจน คายส์ (Jane Keyes) ภรรยา ได้เก็บ
ข้อมูลในหมู่บ้านหนองตื้น 15 เดือน และเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “Peasant and Nation: A
Thai-Lao Village in a Thai State”²

รหัสภาพต้นฉบับของ UW 6311.2 Charles Keyes นุ่งผ้าโสร่งใส่ยีนอยู่หน้าบ้าน จังหวัดมหาสารคาม
ประเทศไทย ตุลาคม พ.ศ. 2506 | พ.ศ. 2506 | บ. หนองตื้น ต. เขวา อ. เมือง จ.มหาสารคาม ประเทศไทย
,east=103.41014; north=16.12766 | ภาพถ่าย
ที่มาของภาพ <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/17958>

รหัสภาพต้นฉบับของ UW 6326.04 ครอบครัวของ Charles Keyes และชาวบ้าน อยู่หน้าบ้านพักของ Charles และ Jane Keyes จ. มหาสารคาม ประเทศไทย ธันวาคม พ.ศ. 2506 | พ.ศ. 2506 | บ.หนองเต็น ต.เขวา อ. เมือง จ.มหาสารคาม ประเทศไทย, east=103.41014; north=16.12766 | ภาพถ่าย ที่มาของภาพ https://digital.lib.washington.edu/researchworks/bitstream/handle/1773/17889/6326_04.jpg?sequence=1&isAllowed=y

อ.คายนส์ เริ่มงานวิจัยในประเทศไทย เวียดนาม ลาว และกัมพูชา ตั้งแต่ต้นคริสต์ทศวรรษ 1960 ประเด็นการวิจัยเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและความทันสมัย ชาติพันธุ์สัมพันธ์และวัฒนธรรม ชาติ และวัฒนธรรมกับ “การพัฒนา” อ.คายนส์ ทำหน้าที่อาจารย์ให้กับมหาวิทยาลัยวอชิงตัน ตั้งแต่ ค.ศ. 1965 ต่อมาเป็นประธานภาควิชามานุษยวิทยา (1985-1990 และ 2007) และหัวหน้าศูนย์ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (1986-1997) นอกจากนี้ รับตำแหน่งศาสตราจารย์รับเชิญที่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย มหาวิทยาลัยโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก มหาวิทยาลัยโกเธนเบิร์ก ประเทศสวีเดน มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ในเมือง ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ชาติพันธุ์วิทยา ในเมืองโอซากา ประเทศญี่ปุ่น ผลงานของ อ.คายนส์ มีงานเขียน เป็นบรรณาธิการหรือบรรณาธิการร่วมหนังสืออีก กว่า 14 เล่ม และงานชาติพันธุ์วรรณนาหรือวารสารฉบับพิเศษและตีพิมพ์บทความอีกกว่า 80 เรื่อง³

อ.คายนส์ ได้ให้เกียรติศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) แสดงปาฐกถาเรื่อง “The Anthropology of Thailand and the Study of Social Conflict” ในการประชุมประจำปี ทางมานุษยวิทยาครั้งที่ 4 “วัฒนธรรมไร้อคติ ชีวิตไร้ความรุนแรง” เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ซึ่งได้มีแปลสรุปและจัดพิมพ์บทความปาฐกถาไว้ในบทความชื่อ “บทแปลสรุปมานุษยวิทยาว่าด้วยเรื่อง

เมืองไทยและการศึกษาความขัดแย้งในสังคมไทย” ที่แปลสรุปโดย ดร. รัตนา บุญมัยระ ในหนังสือ วัฒนธรรมไร้อคติ ชีวิตไร้ความรุนแรง เล่ม 1 (ผู้สนใจสามารถชมบันทึกวีดิโอการประชุมได้ที่ https://channel.sac.or.th/th/website/video/detail_news/2509)

ภาพการแสดงปาฐกถาเรื่อง “The Anthropology of Thailand and the Study of Social Conflict” ในการประชุมประจำปีทางมานุษยวิทยาครั้งที่ 4 “วัฒนธรรมไร้อคติ ชีวิตไร้ความรุนแรง” เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

นอกจากนี้ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และมหาวิทยาลัยวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลภายใต้โครงการ Digital Archive Research on Thailand เมื่อปี พ.ศ. 2553 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยวอชิงตัน ได้แลกเปลี่ยนลิงก์ภาพถ่ายจากภาคสนามของ อ.คายนส์ กับศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นภาพถ่ายจากสนามของ อ.คายนส์ ระหว่างปี พ.ศ. 2506-2507 ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จ.มหาสารคาม จ.นครราชสีมา จ.ร้อยเอ็ด จ.ขอนแก่น จ.มุกดาหาร จ.กาฬสินธุ์ และ จ.นครพนม โดยเน้นประเด็น เรื่องศาสนา พิธีทางศาสนา พิธีกรรม กลุ่มชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

โดยผู้สนใจสามารถเข้าชมภาพถ่ายดังกล่าวที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลจดหมายเหตุ มานุษยวิทยา ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้ที่ https://www.sac.or.th/databases/anthroarchive/collection_detail.php?collection_name=CK&level_name=collection.php

รหัสภาพต้นฉบับของ UW 63/BNT/Ri-14 Charles Keyes ดำนา บ้านหนองตื้น อ. เมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2506 หรือ 2507 | พ.ศ. 2506 - พ.ศ. 2507 | บ. หนองตื้น ต. เขวา อ. เมือง จังหวัดมหาสารคาม ประเทศไทย ,east=103.41014; north=16.12766 | สไลด์ ที่มาของภาพ <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/17451>

รหัสภาพต้นฉบับของ UW 6720.23 นิคและนางเยาว์เล่นรถเข็นไม้, เงาและบุญสุขเล่นกับนิค นางเยาว์ และ บัวบานในรถเข็น, ชาวบ้านอยู่ห้อมล้อมเเงา บุญสุข นิค, เด็กเล่นในรถเข็น จังหวัดมหาสารคาม ประเทศไทย พุศศจิกายน พ.ศ. 2510 | พ.ศ. 2510 | บ. หนองตื้น ต. เขวา อ. เมือง จังหวัดมหาสารคาม ประเทศไทย ,east=103.41014; north=16.12766 | ภาพถ่าย

ที่มาของภาพ <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/18298>

เรียบเรียงโดย

รุ่งตะวัน อ่วมอินทร์

นักวิชาการ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

¹ Charles F. Keyes, "Fieldwork as History: Letters between Two Researchers in Northeastern Thailand in 1963," และ Charles F. Keyes, "Field Notes, Thailand August 9, 1962-November 12, 1962" (unpublished) อ้างถึงใน เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. เขียนชนบทให้เป็นชาติ กำเนิดมานุษยวิทยาไทยในยุคสงครามเย็น. กรุงเทพฯ : 2562, หน้า 84-86.

² เก่งกิจ กิติเรียงลาภ. เขียนชนบทให้เป็นชาติ กำเนิดมานุษยวิทยาไทยในยุคสงครามเย็น. กรุงเทพฯ : 2562, หน้า 84-86.

³ ฐานข้อมูลจดหมายเหตุมานุษยวิทยา ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน)

https://www.sac.or.th/databases/anthroarchive/collection_detail.php?collection_name=CK&level_name=collection.php